

<p>Силабус курсу</p> <p>Картографічне забезпечення управління територіями</p> <p>Освітній ступінь – магістр</p> <p>Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка</p> <p>Спеціальність: 014.07 Середня освіта</p> <p>Освітньо-професійна програма Середня освіта “Географія”</p> <p>Кількість кредитів – 4</p> <p>Рік підготовки, семестр – 1 рік, I семестр</p> <p>Компонент освітньої програми: вибірковий</p> <p>Дні занять: вівторок, 11.05-14.05, ауд. 137 і 153</p> <p>Консультації: середа 14.05, ауд. 127, 155</p> <p>Мова викладання: українська</p>	
--	---

Керівник курсу

	Кандидат географічних наук, доцент Потокій Михайло Васильович
Контактна інформація	potokiy_a@tnpu.edu.ua ; 0352-43-61-54

Опис дисципліни

Забезпечення сучасних процесів управління територіями картографічними матеріалами (картами, серіями карт, атласами) є важливим завданням органів територіального планування й управління, оскільки в умовах адміністративної реформи карт матеріали виступають незамінною основою розробки територіальних планів, територіального проектування і районного планування.

Картографічне забезпечення управління територіями полягає у поглибленому оволодінні магістрантами основ картографічного методу дослідження, картографічного моделювання, способів картографування, основних видів аналізу й використання картографічних моделей, вміння використовувати різні види картографічних моделей в процесах управління територіями, у практичній діяльності управлінських органів локального й регіонального рівнів, а також різних завдань, пов'язаних із територіальним плануванням, дослідження динаміки географічних та інших об'єктів.

Основними завдання навчальної дисципліни “Картографічне забезпечення управління територіями” є: ознайомити студентів (магістрантів) із основами картографічного методу дослідження і загальною теорією використання картографічних моделей, методикою використання картографічних творів; навчити студентів (магістрантів) розуміти картографічні твори і користуватися ними в практиці управління територіями, в наукових дослідженнях, практичній та навчальній діяльності управлінців; показати значення картографічного методу дослідження у сучасному житті, науковій роботі дослідника-географа; розвинути у студентів (магістрантів) уміння використовувати різні способи аналізу картографічних моделей, прийоми роботи з ними; розвинути у студентів (магістрантів) уміння робити прості перетворення картографічних моделей, виконувати похідні карти за

існуючими, оперувати всім арсеналом і можливостями картографічного методу дослідження; розкрити сучасні підходи до методик роботи з використання картографічних моделей у різних видах управління територіями та на різних ієрархічних рівнях.

Навчальний контент

№	Теми	Результати навчання
1	Тема 1. Роль і місце картографічного методу пізнання в дослідженнях територіального планування та управління територіями.	Знати історію становлення та розвитку картографічного методу дослідження; основні види аналізу картографічних моделей, прийоми роботи з картами (описи, графічні прийоми, графоаналітичні прийоми, математико-картографічне моделювання); об'єктно-орієнтовані технології прийомів роботи з картами різних масштабів, тематики й призначення.
2	Тема 2. Досвід картографічних розробок для цілей територіального планування й управління територіями.	Знати і критично оцінювати досвід попередніх розробок в сфері територіального планування й управління територіями; уміти вибирати оптимальні моделі територіального розвитку, органічно поєднувати кілька методів розробки територіальних планів.
3	Тема 3. Основи теорії картографічного обґрунтування територіального планування.	Знати основні напрями програмно-цільового картографування. Розуміти роль комплексної картографічної програми забезпечення територіального планування та управління територіями. Знати про набір груп картографічних моделей для територіального планування й управління територіями. Розуміти роль картографічного обґрунтування цілеспрямованих проблемних програм, уміти розробляти картографічне забезпечення моніторингу природного середовища. Вміти вибирати показники для картографічного забезпечення моніторингу. Знати типи картографічних моделей для моніторингу природного середовища.
4	Тема 4. Системне картографування для територіального планування.	Розуміти сутність системного підходу в територіальному плануванні, етапи системного картографування в територіальному плануванні та управлінні територіями, принципи й сутність системного картографування в територіальному плануванні. Уміти складати легенди основних типів карт територіального планування й управління територіями
5	Тема 5. Напрями та шляхи покращення картографічного обґрунтування територіального планування та управління територіями.	Розуміти суть прикладних для районного планування й управління територіями; уміти розробляти типову серію карт державного рівня територіального планування; знати тематику, основні показники і особливості складання типової карти державного ієрархічного рівня: природних умов і ресурсів, населення і населених пунктів, розселення населення, трудових ресурсів, різних якісних показників населення; господарського комплексу; матеріальних балансів; соціальної сфери; рекреації; знати тематику, основні показники і особливості складання типової карти державного ієрархічного рівня (продовження): оздоровлення природного середовища, охорони природного загалом та окремих

		компонентів природного середовища; знати тематику, основні показники і особливості складання типової серії карт для районного планування. Вміти розробляти зміст базових карт, особливості розробки змісту серії карт територіального плану міста. Вміти аналізувати відомі карти, карти функціонування окремих частин великого міста. Знати основні напрями удосконалення картографічного обґрунтування територіального планування, формування просторового образу об'єкта планування. Вміти розробляти знаки для створення карт. Розуміти особливості конструювання легенд карт територіального планування й управління, вибирати показники для картографування. Мати навички роботи з автоматизації картографування.
--	--	---

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 1	Здатність до аналізу філософських основ професійних знань, дотримання методологічних норм і застосування їх у процесі вирішення проблемних ситуацій, до постійного підвищення освітнього та наукового рівня, актуалізації й реалізації особистісного потенціалу.
ЗК 2	Здатність аналізувати, порівнювати, синтезувати, систематизувати, узагальнювати, генерувати ідеї, набувати нові компетенції змісту географічної науки, причинно-наслідкові, просторові (геопросторові, територіальні), логічні, функціональні зв'язки.
ЗК 3	Здатність застосовувати навички дослідницької діяльності у вивченні природних і суспільних явищ, соціально-педагогічних процесів, важливих професійних проблем.
ЗК 7	Комп'ютерна грамотність, письмова і усна комунікабельність, здатність використовувати Internet-ресурси, інформацію з різних джерел для вирішення експериментальних і практичних завдань.
ЗК 8	Здатність до системного мислення, самовдосконалення, комунікабельності, соціальної взаємодії, вчитися упродовж життя
СК 8	Здатність використовувати професійні знання з географії та картографії у процесі комплексного вивчення територій та застосовувати їх у життєвих ситуаціях

СК 14	Здатність використовувати на основі системного підходу картографічні моделі для дослідження географічних об'єктів на локальному, регіональному рівнях, моделювати у тому числі й картографічно, сучасний стан та перспективи розвитку геосистем Здатність застосовувати картометричні методи аналізу для оцінки різних географічних ситуацій, володіти методами створення цифрових картографічних матеріалів, формування просторових баз даних, проведення просторового аналізу з використанням ГІС-технологій
РН 13	Знає сутність основних категорій науки, сучасні досягнення в їх предметній області, розуміє важливість майбутньої професійної діяльності
РН-У-1	Вміє застосовувати навички дослідницької діяльності у вивченні географічних наук, природних і суспільних явищ
РН-У-9	Вміє застосовувати навички, сформовані під час науково-дослідницької практики, у планових та проектних дослідженнях, у районному плануванні, розробці генеральних схем із застосуванням картографічних моделей
РН-У-12	Вміє проектувати і складати різноманітні тематичні карти, застосовувати основні графічні прийоми при побудові карт, методи і способи аналізу інформації за географічними картами

Літературні джерела:

- Берлянт, А. М. Картографический метод исследования / А. М. Берлянт. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1978. – 257 с.
- Берлянт, А. М. Картография. Учебник для вузов / А. М. Берлянт. – М.: Аспект Пресс, 2006. – 336 с.
- Божок, А. П. Картография: Підручник / А. П. Божок, Л. Є. Осауленко, В. В. Пастух. – К.: Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет”, 2000. – 250 с.
- Востокова, А. В. Оформление карт / А. В. Востокова. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1985. – 200 с.
- Горлачук, В. В. Управление земельными ресурсами / В. В. Горлачук, В. П. В’юн, А. Я. Сохнич. – Миколаїв : Видавництво МДТУ ім. П. Могили, 2002. – 313 с.
- Жупанський, Я. І. Соціально-економічна картографія / Я. І. Жупанський, П. О. Сухий. – Тернопіль, 1997. – 274 с.
- Карпик, А. П. Управление территорией в геоинформационном дискурсе : монография // А. П. Карпик, А. Г. Осипов, П. П. Мурзинцев. – Новосибирск : СГГА, 2010. – 280 с.
- Картографічне моделювання: Навчальний посібник / Т.І. Козаченко, Г.О. Пархоменко, А.М. Молочко; За ред. А.П. Золоського. – Вінниця, Антекс-У ЛТД, 1999. – 328 с.
- Комплексные региональные атласы / Под ред. К.А. Салищева. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1976. – 638 с.
- Заруцкая, И. П. Составление специальных карт природы / И. П. Заруцкая. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1966. – 232 с.
- Заруцкая, И. П. Картографирование природных условий и ресурсов / И. П. Заруцкая, Н. В. Красильникова. – М.: Недра, 1988. – 299 с.
- Заруцкая, И. П. Проектирование и составление карт. Карты природы / И. П. Заруцкая, Н. В. Красильникова. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1989. – 296 с.

Оценочные карты природы, населения и хозяйства / Под ред. Салищева К.А. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1973. – 220 с.

Руденко, Л. Г. Картографическое обеспечение территориального планирования / Л. Г. Руденко. – К. : Наук. думка, 1984. –168 с.

Салищев, К. А. Проектирование и составление карт (Общая часть. Теория и процессы лабораторного изготовления карт): Учеб. для студ. ун-тов по специальности "Картография" / К. А. Салищев. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1987. – 240 с.

Салищев, К. А. Картоведение / К. А. Салищев. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1986. – 438 с.

Салищев, К. А. Картография / К. А. Салищев. – М.: Высшая школа, 1982. – 272 с.

Сальников, С. Е. Комплексные карты охраны природы: содержание и принципы разработки / С. Е. Сальников. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1990. – 128 с.

Сухий, П. О. Територіальне проектування та районне планування : навч. посібник / П. О. Сухий, С. М. Білокриницький, М.-Т. А. Атаманюк ; за ред. П. О. Сухого. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2014. – 400 с.

Сухий, П. О. Інформаційні технології в менеджменті землеустрою : навч. посібник / П. О. Сухий, Т. В. Гуцул. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2015. – 200 с.

Шевченко, В. А. Медико-географическое картографирование территории Украины. – К.: Наук. думка, 1994. – 158 с.

Шоцкий, В. П. Картографические методы исследования географических проблем сельского хозяйства / В. П. Шоцкий. – Л.: Наука, 1970. – 140 с.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Теми 1-5 – тести в системі MOODLE (як варіант, – усне опитування) – по 3 бали на тему	15
Виконання самостійних робіт на кожному з дев'яти лабораторних занять (робота з аналізу, описи, складання схем та побудова знаків карт)	20
Звітні завдання (побудова структурних, наростаючих і порівнювальних значків; побудова локалізованих діаграм; стрічок чи смужок, лінійних діаграм (діаграми відношень і ковзаючих діаграм), побудова знаків Варзара (двохвісних і трьохвісних діаграм), побудова зоряних (пелюсткових) діаграм; побудова зоряних діаграм (трьохвісних і	47

чотирьохвісних); складання карт Тернопільської області; розробка змісту карт територіального плану великого міста – всього 17 звітних завдань.	
Ессе за результатами вивчення тем 1-5	2
Індивідуальне наукове дослідження із застосуванням картографічного методу дослідження	10

До Силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

1. Навчальний контент (розширений план лекцій).
2. Тематика та зміст лабораторних робіт.
3. Завдання для виконання звітних завдань.
4. Електронне навчання в системі MODLE